

FLYTTA GRÄNSERNA

LO-TCO RÄTTSSKYDD VERKSAMHETSBERÄTTELSE OCH ÅRSREDOVISNING 2020

"De lagar och avtal som avgör hur vi mår och har det på våra arbetsplatser är något som vi både kan och bör påverka.

Det är LO-TCO Rättsskydds uppgift att ge fackföreningsrörelsen stöd i det arbetet."

MATTIAS LANDGREN
Chefsjurist och VD

ÅRET SOM FLYTTADE GRÄNSER

VERKLIGHETEN OMSKAPAS ständigt. Det framstod extra tydligt under det dramatiska året 2020. I ljuset av covid-19 är det frestande att främst förknippa året med oro, men då glömmer man lätt att en rad omvälvande händelser också öppnade nya perspektiv. Hot och möjligheter varvades som ett resultat av en politisk och facklig process. Det är viktigt att då hålla i huvudet att de lagar och avtal som avgör hur vi mår och har det på våra arbetsplatser är något som vi både kan och bör påverka.

NYTT HUVUDAVTAL är ett exempel. Den så kallade Toijer-utredningen kring anställningsskyddet tillsattes i samband med januariöverenskommelsen. Utredningen föreslog ett flertal stora förändringar i anställningsskyddet som hade inneburit en kraftig obalans på svensk arbetsmarknad och därmed högst påtagligt försvagat anställningsskyddet. Inför hot om en sådan tvingande lagstiftning träffade PTK och Svenskt Näringsliv en överenskommelse om ett nytt huvudavtal. Kommunal och IF Metall valde att ansluta sig till detta. Oavsett vilken uppfattning man har om överenskommelsen som sådan står det klart att anställningsskyddet är i förändring. En förändring där vi ser att juridiken möter politiken och politiken möter juridiken inför de beslut som varje aktör har att fatta.

PÅGÅENDE REFORMERING av socialförsäkringen är en het politisk potatis. Våra jurister har under många år tvistat med Försäkringskassan om sjuka medlemmar kan klara "i arbetslivet normalt förekommande arbeten". Vi har då kunnat påvisa stora brister i såväl lagstiftningen som i hur Försäkringskassan tillämpar lagen.

Som remissinstans för den statliga utredningen "En trygg sjukförsäkring med människan i centrum" kunde vi glädjas åt såväl angelägna klargöranden kring sjukpenning för behovs- och deltidsanställda som större krav på bra rehabiliteringsinsatser. Ett viktigt steg framåt för en verklighetsförankrad socialförsäkring, där vi redan börjat skönja konkreta resultat. Inte minst stod detta klart när regeringen strax före jul meddelade att 180-dagarsprövningen i sjukförsäkringen tillfälligt stoppades.

Men mycket återstår ännu för att Sverige ska kunna anses ha ett tryggt, förutsägbart och rättssäkert socialförsäkringssystem.

SÄLLAN HAR väl gränser förflyttats så mycket och så snabbt som under corona-pandemin. Arbetsgivarnas ansvar för att förhindra smitta har varit stort. Anställda som har haft den möjligheten har i stor utsträckning jobbat hemifrån. Nya kommunikationsvägar och arbetsprocesser har skapats. Medlemmar i vissa branscher har i hög utsträckning permitterats eller blivit uppsagda. När pandemin klingat av kommer vi med stor sannolikhet att stå inför en förändrad arbetsmarknad med nya utmaningar och möjligheter. Vilka psykosociala följdverkningar visar sig långvarigt hemarbete ha? Vilka justeringar i exempelvis korttidspermitteringsbestämmelserna behöver göras för att vara robust i framtiden? Hur ser arbetsmarknaden post corona ut utifrån exempelvis arbetsmiljöaspekter? Hur hanterar vi den personliga integriteten i samband med ett ökat digitalt hemarbete? Vilka andra arbetsrättsliga justeringar behövs göras i såväl lag som i kollektivavtal? Spännande och väldigt viktiga frågor där vi återigen ser hur juridiken och politiken behöver mötas.

Så vad blir kontentan av det här? Jo, att lagar, avtal, regleringar och paragrafer i regel är resultatet av politik. Vilket gör att vi på rättsskyddet kan och vill vara ett värdefullt redskap för svensk fackföreningsrörelse. Självklart för att försvara det som redan uppnåtts. Men kanske än mer för att också flytta fram positionerna för förbundens medlemmar. Använd oss gärna som rådgivare i den processen, vid sidan om det konkreta arbete vi bedriver i landets alla domstolar.

UNDER ÅRET avtackades Dan Holke efter många års framgångsrikt arbete som VD och chefsjurist. För undertecknad är det en ynnest och förmån att få ta över den synnerligen välskötta verksamhet som han varit chef för.

Närmast dessförinnan var jag statssekreterare åt Tomas Enerot, men jag inledde faktiskt min yrkesbana som jurist år 2001 hos LO-TCO Rättsskydd. Jag är både stolt och hedrad över att nu vara tillbaka.

MITT MÅL är att tillsammans med alla anställda på rättsskyddet utveckla en verksamhet som både förstår och förmår hantera en arbetsmarknad i snabb förändring. Jag ser att bolaget i den rollen behöver bredda och förnya verksamheten för att kunna möta de utmaningar som svensk fackföreningsrörelse står inför. Därigenom ska vi vara ett kraftfullt redskap för svensk fackföreningsrörelse i arbetet med att flytta juridikens gränser. Vi ser fram emot att göra detta i symbios med våra ägare utifrån de politiska mål respektive uppdragsgivare har.

Utmana oss gärna!

MATTIAS LANDGREN
Chefsjurist och VD

"Politikerna har under pandemin insett vilka allvarliga luckor som faktiskt finns i trygghetssystemen.

Det har blivit tydligt att det inte går att leva på ersättningsnivåerna i A-kassan och socialförsäkringen."

THERESE SVANSTRÖM
Ordförande TCO

TERESE SVANSTRÖM, VILKA GRÄNSER SÅG DU FÖRFLYTTAS I SVERIGE UNDER 2020?

– Det som har präglat hela året är givetvis pandemin. Den har utmanat både trygghetssystemen och hela arbetsmarknadens regelverk. Yrkesgrupper som har mycket kontakt med människor har blivit hårt prövade, främst i vården men även inom polis, socialtjänst och många andra grupper. För dessa människor har arbetsmiljöfrågorna ställts på sin spets, med både psykosociala risker och utsatthet för smitta.

Även de som jobbat hemifrån har ställts inför utmaningar organisatorisk och socialt i sin arbetsmiljö. Nya frågor har uppstått. Hur bedriver man till exempel ett systematiskt arbetsmiljöarbete när de flesta jobbar hemifrån? Hur ser skyddsombudens roll ut i en sådan situation? Detta är frågor vi kommer att behöva hantera framöver.

Vilka förflyttningar ser du i Europa och övriga världen?

– Vi är glada över att det på europainivå i större utsträckning förs en diskussion om ett socialt Europa både i fråga om anställningsformer och anställningsvillkor. Utmaning blir dock att förena tryggheten i arbetslivet med det partssystem vi har i Sverige. Om vi ser globalt har krisen tvärtom tenderat att få länder att agera mer protektionistiskt, vilket gör det svårare att sprida och utveckla goda villkor i arbetslivet.

Vilka nya möjligheter har öppnat sig?

– De brister som blivit tydliga under pandemin har skapat insikt och möjligheter till förbättringar. Jag hoppas till exempel att taket i arbetslöshetsförsäkringen kommer att få ligga kvar på en högre nivå än före pandemin. Likaså att vi kan genomföra förändringar i sjukförsäkringen som gör den tryggare.

Partsöverenskommelsen har också öppnat möjligheter, inte minst i omställningsfrågorna. Behovet av kompetens och skifte i kompetens kommer att vara mycket stort efter pandemin.

Genom ökat hemarbete ställs integritetsfrågorna i fokus, liksom hur arbetsgivarna ska hantera ansvaret för arbetsmiljön. Likaså ser jag möjligheter att bättre reglera ansvaret för nya arbetsformer, till exempel tryggheten för den som är enskilt anställd.

Vi har pratat om möjligheter. Ser du också några hot?

– Politikerna har under pandemin insett vilka allvarliga luckor som faktiskt finns i trygghetssystemen. Det har blivit tydligt att det inte går att leva på ersättningsnivåerna i A-kassan och socialförsäkringen. Förhoppningsvis får vi behålla de tillfälliga justeringar som krisen tvingat fram. Men det är naturligtvis en risk att ersättningarna återgår till de tidigare låga nivåerna så snart pandemin klingar av.

Vilken tror du blir den viktigaste framtida utmaningen inom arbetsrätten?

– Arbetsmiljöfrågorna. Hur vi än ser det kommer arbetslivet att se annorlunda ut efter pandemin. Hur tryggheten ska se ut i den situationen blir nog den främsta utmaningen. Men integritetsfrågorna, de egenanställdas villkor, omställningsfrågorna och det livslånga lärandet kommer också att vara viktiga framtidsfrågor.

Vilket sätt ser du att LO-TCO Rättsskydd kan vara ett verktyg i ert arbete?

– Framtidens arbetsmarknad kommer att se ganska annorlunda ut kopplat till sjukdom och arbetslöshet. En viktig uppgift för LO-TCO Rättsskydd är att driva rättsfall och förmedla kunskap och kompetens till oss på TCO. Det ger bränsle till vårt påverkansarbete. Likaså ser jag att vi tillsammans behöver utveckla det arbetsrättsliga regelverket för att till exempel skapa trygghet kring nya anställningsformer.

Vi har under lång tid delat kunskap och kompetens. Genom vårt ägande i ett rättsskyddsbolag kan brister som vi har medlemmarnas uppdrag att påtala och förändra göras tydliga. Det gör vår koppling till LO-TCO Rättsskydd omistlig.

*"Glädjande nog förpassades den obalanserade
Tojjerutredningen till det runda arkivet
då regeringen förklarade att huvudavtalet
mellan PTK och Svenskt Näringsliv
ska utgöra grund för ny lagstiftning."*

SUSANNA GIDEONSSON
Ordförande LO

SUSANNA GIDEONSSON, HUR DRABBADES LO-MEDLEMMARNA UNDER PANDEMIÅRET 2020?

– Mer än nio av tio av LO-förbundens medlemmar har inte haft möjlighet att jobba från hemmet utan arbetar inom branscher som är utsatta för både stress och risk för smitta. Därför är det glädjande att det börjar talas om en förändring av den inhumana sjukförsäkring som vi har i Sverige.

Det tillfälliga sloandet av karensavdraget och stoppet för 180-dagarsprövningar var en viktig åtgärd. En åtgärd som LO dessutom kräver ska bli varaktig.

Införandet av korttidspermittering har gjort att många företag getts möjlighet att behålla sina anställda men pandemin har ändå inneburit att många LO-medlemmar förlorat sina jobb. Så det höjda taket i A-kassan var också ett viktigt politiskt beslut.

Vilka förändringar såg du inom arbetsrätten?

– I och med antagandet av huvudavtalet mellan PTK och Svenskt Näringsliv, som IF Metall och Kommunal senare anslöt sig till, kan vi konstatera att arbetsrätten i Sverige är i förändring.

Då regeringen tydligt förklarade att överenskommelsen ska utgöra grund för ny lagstiftning förpassades den obalanserade Toijerutredningen till det runda arkivet.

På Europainivå oroar vi oss över EUs förslag till direktiv om minmiljoner. LO ser att det finns ett behov av att stärka lönebildningen för miljontals arbetstagare, men tvingande lagstiftning är inte rätt väg. Den svenska modellen med starka

parter som förhandlar är en mycket bättre lösning.

Viktigt var också införandet av EUs mobilitetspaket som stärker både arbetsvillkoren och trafiksäkerheten för yrkesförare i Europa.

Ett turbulent år verkar ha skapat många öppningar. Ser du också några hotbilder?

– Arbetslösheten får inte bita sig fast utan full sysselsättning är en förutsättning för en fungerande arbetsmarknad. Det finns en risk att sådant som förbättrad A-kassa och sjukförsäkring återgår till tidigare regelverk efter pandemin. En annan oro är att de tillfälliga och osäkra anställningar som, vilket också corona-kommissionen konstaterade, bidragit till ökad smittspridning återigen blir legio, framför allt i kvinnodominerade branscher.

Den framväxande gig- och plattformsekonomin måste hanteras. Om gränserna mellan att vara arbetstagare och egenföretagare suddas ut riskerar anställda att förpassas till ett rättslöst ingenmansland.

Vilka är de kritiska framtidsfrågorna?

– Vi behöver stärka arbetsrätten för såväl individen som kollektivet. En utmaning blir att skapa balans mellan lag och avtal såväl i Sverige som inom EU. Vi ser hur Bryssel vill kapa åt sig allt

mer av bestämmanderätten i ett EU där många länder saknar de starka parter och den höga nivån av kollektivavtal som kännetecknar svensk arbetsmarknad.

Trygghetssystemen är avgörande för att omställningen på arbetsmarknaden ska fungera. Blir du sjuk eller arbetslös måste du kunna lita på att det finns en trygg bro till arbete i form av en fungerande A-kassa, arbetsmarknadspolitik, rehab och sjukförsäkring. Människors arbetsförmåga måste framgent prövas mot en verklig arbetsmarknad, inte mot fiktiva arbeten som inte existerar.

Vilken roll ser du att LO-TCO Rättsskydd kan ha för att flytta fram era positioner?

– Att ha tillgång till ett rättsskyddsbolag har varit och kommer även i framtiden att vara oerhört viktigt. Här finns en juridisk kunskap och kompetens som ställer oss på samma nivå som arbetsgivaren.

I vår egen opinionsbildning använder vi LO-TCO Rättsskydd som kunskapskälla och rådgivare åt att alla våra medlemsförbund. Men självklart också för att driva de mål där parterna inte kunnat komma överens. Det prövar lagar, skapar prejudikat och avslöjar var det finns blottor i trygghetssystemen.

LO-TCO Rättsskydd är en ovärderlig aktör som verkligen gör skillnad i det fackliga arbetet.

Martins utredda nacksmärtor – en tolkning eller ett faktum?

Det hjälpte inte att Martins svåra smärtor i nacken krävde morfinbehandling och att Arbetsförmedlingen efter arbetsprövning menade att han inte klarade ens ett enkelt, anpassat arbete. Försäkringskassan ansåg ändå att han kunde ta ett normalt förekommande arbete som inte var fysiskt tungt och som inte belastade hans nacke och skuldror.

LO-TCO Rättsskydd företrädde Martin på uppdrag av Seko i Förvaltningsrätten, som kom fram till att han var berättigad till den sökta sjukpenningen. Försäkringskassan överklagade till Kammarrätten då man menade att Arbetsförmedlingens utredning visserligen var av vikt, men att man trots detta kunde underkänna dess bedömning att Martins arbetsförmåga var nedsatt. Försäkringskassan hävdade att Arbetsförmedlingens bedömning var en tolkning som man inte behövde acceptera.

Kammarrättens dom visade att man inte kan göra en sådan åtskillnad mellan utredning och bedömning. Arbetsförmedlingens uppgifter bekräftade det medicinska underlaget vilket visade att Martins arbetsförmåga varit helt nedsatt, och att han därmed var berättigad till den sökta sjukpenningen.

Skulle Annas stroke ge rätt till livränta?

Anna sjukskrevs från sitt jobb som lärare hösten 2014 på grund av utmattning. Efter något halvår kände hon sig pressad att börja arbeta igen. Hon kom överens med sin arbetsgivare om att prova på kvartstid. Innan hon hunnit återvända till jobbet drabbades hon dock av en stroke.

Då utmattningssyndrom och stroke gjorde att Anna inte längre kunde förvärsarbeta ansökte hon

om livränta från Försäkringskassan. Hon menade att den höga arbetsbelastningen, stressen och de höga kraven hade orsakat hennes sjukdom. Det ansåg inte Försäkringskassan. Utmattningsbesvären var i stort sett utläkta när hon skulle återgå i arbete menade man, och gjorde därför ingen utredning kring dessa. Vad stroken anbelangade kunde den inte varit orsakad av arbetet eftersom Anna hade varit sjukskriven i åtta månader då den inträffade. Dessutom, menade Försäkringskassan, finns det inga medicinska belägg för att en pressad arbetsituation kan orsaka stroke. Annas ansökan om livränta avlogs därför.

Läraryrket erbjöd Anna rättshjälp. Med hjälp av LO-TCO Rättsskydd hävdade hon att båda skadorna var varaktiga och orsakade av arbetet. Kammarrätten återförde ärendet till Försäkringskassan med begäran om att även Annas utmattningssyndrom skulle utredas. En försäkringsmedicinsk rådgivare kom fram till att Annas arbetsituation med all sannolikhet orsakat både utmattningsbesvären och insjuknandet i stroke.

Försäkringskassan godkände då Annas besvär som arbetsskada och beviljade henne full livränta.

Munskydd av dammsugarpåsar. Tillräckligt skydd mot covid-19?

När personalen på ett äldreboende av arbetsgivaren hänvisades till munskydd gjorda av dammsugarpåsar och hemgjorda visir av laminatplast satte Kommunals huvudskyddsombud stopp för allt arbete med boende som bar på misstänkt coronavirus. Kravet för fortsatt arbete var godkända andningsmasker eller munskydd, korrekta visir och långärmade skyddsdräkter.

Redan samma dag hävde Arbetsmiljöverket stoppet. Trots det patientnära arbetet ansåg man inte att det fanns någon ökad risk för aerosolsmitta. Inte heller att hanteringen av de gamla innebar risk för förorening av kläder och armar. Utan att kontrollera personalens icke godkända skyddsutrustning ansåg man att den gav tillräckligt skydd mot smitta.

Med vår hjälp överklagade huvudskyddsombudet till förvaltningsrätten som framhöll arbetsgivarens ansvar i en arbetsmiljö som innebar hög risk för såväl droppsmitta som luftburen smitta. Personalen hade därmed rätt till personlig skyddsutrustning och Arbetsmiljöverket borde ha meddelat ett förbud för patientnära arbete under de rådande förhållandena.

Förvaltningsdomstolen slog därmed fast att huvudskyddsombudet hade rätt att stoppa arbetet vid äldreboendet.

Återkrävd på halv miljon. Men hade Miranda jobbat?

Miranda hade under en längre tid uppburit en fjärdedels sjukersättning. En dag upptäckte Försäkringskassan att hon varit instämplad hos sin arbetsgivare under längre tider än vad hennes deltidsarbete motiverade. Försäkringskassan beslöt då att återkräva hela den sjukersättning hon fått, cirka 500 000 kronor.

Återkravet överklagades i förvaltningsrätten, där vi företrädde Miranda.

Med arbetsgivarens bistånd visade vi hur hon tack vare en anpassad tjänst kunde klara av sin deltid genom utrymme att varva arbete med längre promenader, pauser och liknande.

Förvaltningsrätten godtog arbetsgivarens uppgifter och avvisade därmed Försäkringskassans återkrav. Tiden som Miranda befann sig på arbetsplatsen ansågs inte visa på motsvarande arbetsförmåga.

Det är glädjande att bedömningen av ett enskilt fall kan göras utan ett alltför stort mått av stelbenthet.

Ackord utan överenskommelse med facket?

Ett lokalt kollektivavtal om ackord för expeditionsarbetare vid Coops lager i Västerås hade sagts upp av fackklubben. Trots att man inte kunde enas om något nytt avtal, införde arbetsgivaren ackord på lagret.

Handelsanställdas förbund tog fallet till Arbetsdomstolen för prövning. Domstolen fann då att det var ett brott mot kollektivavtalet att ensidigt, det vill säga utan att de lokala parterna träffat en överenskommelse om detta, införa en individuell prestationsbaserad lön. Coop dömdes därför att betala allmänt skadestånd till Handelsanställdas förbund med 200 000 kronor.

Var ond armbåge skäl till livränta?

Akif hade i sitt jobb som tågvärd fått konstaterade besvär med sin armbåge. Eftersom Försäkringskassan ansåg att han ändå kunde arbeta som tågvärd avslogs hans ansökan om arbetsskadelivränta.

LO-TCO Rättsskydd fick i uppdrag av Livsmedelsarbetareförbundet att bistå Akif i hans överklagan till Förvaltningsrätten. Vi menade med stöd av Seko att man som tågvärd är skyldig att hålla utrymningsvägar fria, vilket kan kräva tunga lyft.

Dessutom har tågvärdar vanligen så kallad säkerhetstjänst, och Akif uppfyllde med sina armbågsbesvär inte ställda hälsokrav.

Domstolen valde ändå att bortse från detta, och menade att Akif kunde fortsätta som tågvärd om han slapp tunga lyft och statiska arbetsuppgifter.

Efter överklagan kom Kammarrätten till motsatt slutsats. Upprepad belastning, tunga lyft och hälsokraven som Akif inte uppfyllde var alla skäl till att han inte rimligen kunde arbeta som tågvärd. Därmed hade han rätt till livränta.

Var bilresan till och från jobb arbetstid?

Ska tre målares restid från bostaden till och från kunder i början och slutet av arbetsdagen betraktas som arbetstid och därför avlönas? Jovisst, menade Svenska Målarförbundet. Inte alls, ansåg Måleriföretagen.

Twisten avgjordes i Arbetsdomstolen. Man menade att målarna inte varit beordrade att utföra arbete under restiden. De har heller inte varit närvarande på den arbetsplats som arbetsgivaren skickat dem till under bilresan. Eftersom de under restiden inte stått till förfogande för arbete ska den inte betraktas som arbetstid menade Arbetsdomstolen och avlog Målarförbundets talan.

Domstolen gjorde dock ett viktigt klagörande. Man hade genom domen inte tagit ställning till en situation då arbetsgivaren enligt kollektivavtal har rätt att beordra arbetstagaren att utföra arbete på "mer avlägsna arbetsplatser".

Livsavgörande livräntebeslut. Kunna arbeta lite eller inte alls?

Bertil hade, efter många års tungt arbete som gruvarbetare, fått rätt till livränta på grund av smärtor i nacke och axel. Frågan var om mannen efter arbetsskadorna hade viss förmåga att skaffa sig inkomst genom annat arbete eller om hans inkomst efter skadan skulle bestämmas till noll kronor. Försäkringskassan ansåg att han trots sina besvär borde klara arbeten som receptionist, biljettförsäljare eller

kundtjänstarbete. Bertil menade att detta inte var realistiskt.

Efter att ha beviljats rättshjälp av Seko företrädde vi Bertil i Kammarrätten. Vi visade på flera läkarutlåtanden som slog fast att Bertil inte rimligtvis klarade något på arbetsmarknaden förekommande arbete. En utredning av Arbetsförmedlingen visade dessutom att han bland annat avrättades från arbete vid dator.

Kammarrätten gav Bertil rätt. Hans arbetsförmåga ansågs vara helt nedsatt, vilket innebar att hans livränta skulle bedömas utifrån att hans inkomst är noll kronor. Kammarrätten refererar till Högsta förvaltningsdomstolen som tidigare har uttalat att det är viktigt att utredningen av livränteunderlaget uppfyller höga krav eftersom ett beslut om livränta ofta har mycket stor betydelse för den försäkrade. Beslutet måste vila på ett fullgott underlag och i Bertils fall hade Försäkringskassan inte uppfyllt sin utredningsskyldighet avseende inkomsten efter skadan, ansåg Kammarrätten.

ÅRSREDOVISNING 2020

Styrelsen och verkställande direktören för LO-TCO Rättsskydd Aktieföretag, org. nr. 556150-9257 avger följande årsredovisning för räkenskapsåret 2020-01-01 – 2020-12-31.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Information om verksamheten

LO-TCO Rättsskydd AB är fackföreningsrörelsens juridiska byrå. Uppdragsgivarna är framförallt LO:s och TCO:s medlemsförbund och klienterna består oftast av enskilda fackföreningsmedlemmar som beviljats rättshjälp av sina förbund. Vi är specialiserade på arbetsrätt och socialförsäkringsrätt, d.v.s. på tvister som berör arbetslivet. Vår huvuduppgift är att driva tvister i domstol, men vi har även utbildningsverksamhet och juridisk rådgivning. I uppdraget ligger också att driva strategiska mål i domstol och att bidra i den offentliga debatten med våra erfarenheter.

Företaget har sitt säte i Stockholm.

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

Antalet nyanmälda ärenden uppgick till 807 (1 009).

Anställda hos LO-TCO Rättsskydd AB har såsom ombud i 133 (142) fall ingivit stämningsansökan eller svaromål inför domstol. Dessutom har inom bolaget handlagts ett stort antal mål angående försättning i konkurs och lönegaranti. Socialförsäkringsmålen drivs i förvaltningsrätt, kammarrätt eller Högsta förvaltningsdomstolen.

I 9 (8) av Arbetsdomstolens 33 (24) refererade domar under 2020 har någon av Rättsskyddsbolagets jurister varit ombud. 3 (3) brottmål har handlagts av bolagets jurister.

I ärenden som avslutats under året har direkt utverkats 131 155 tkr (189 170 tkr) i ersättning för de fackliga organisationerna och deras medlemmars räkning. 15 (23) omfattande rättsutredningar har gjorts. Dessutom har Rättsskyddsbolaget i övrigt biträtt med omfattande rådgivning i arbets- och socialförsäkringsrättsliga frågor. Bolaget har anordnat flera egna digitala seminarier för förbundens anställda och förtroendevalda. Anställda vid bolaget har också medverkat vid ett antal som föreläsare.

Det kan konstateras att 2020 har varit ett annorlunda år med anledning av den pågående pandemin. Bolaget har i likhet med andra arbetsgivare fått ställa om sin verksamhet till att arbetet bedrivs huvudsakligen från hemmet. Det kan inte uteslutas att pandemin medfört en lägre ärendetillströmning än vad som annars skulle ha varit fallet.

Ett nytt ärendehanteringssystem samt ekonomisystem har sjösatts under 2020.

Bolaget har även rekryterat ny VD under 2020, där vederbörande påbörjade sin anställning under juli månad.

Framtida utveckling

Antalet inkomna ärenden på såväl försäkringsrättsenheten som på arbetsrättsenheten har minskat under 2020. Det ska dock noteras att antalet ärenden på försäkringsrättsenheten de senaste åren har varit på en mycket hög nivå. Antalet inkomna ärenden på försäkringsrättsenheten synes nu ha stabiliserat sig på en förhållandevis hög nivå sett över tid. Som tidigare nämnts har arbetsrättsenheten fått in färre antal ärenden än 2019. Vi bedömer att bolagets totala verksamhet kommer att ha ungefär samma omfattning under 2021 som under 2020, dock kan det inte uteslutas att ärendetillströmningen ökar för det fall pandemin klingar av.

Samtliga LO-förbund anlitar regelbundet bolaget. Samtliga TCO-förbund och många Saco-förbund anlitar bolagets försäkringsrättsenhet. Ett antal TCO-förbund och några Saco-förbund anlitar regelbundet även arbetsrättsenheten.

Bolagets verksamhet präglas av stabilitet och vi bedömer därför att några mer genomgripande förändringar av verksamheten inte kommer att ske det närmaste året. Det bör noteras att den överenskommelse gällande Huvudavtal om trygghet, omställning och anställningsskydd som slutits mellan Svenskt Näringsliv å ena sidan samt PTK å andra sidan där IF Metall och Kommunal sedermera anslöt sig till kommer få en inte obetydlig påverkan för arbetsrättsenheten givet att lagstiftning träder i kraft. Detta då det under tid framöver kommer att behövas driva ärende till domstol för att erhålla en ny rättspraxis.

Ägarförhållanden

LO-TCO Rättsskydd AB ägs till 90% av Landsorganisationen i Sverige samt till 10% av TCO.

Av årets totala omsättning avser 2,6% (2,6%) försäljning till LO, vilket också utgör den försäljning som skett inom koncernen. Moderorganisationen Landsorganisationen i Sverige, 802001-9769, Stockholm, upprättar koncernredovisning.

Resultat och ställning

Bolagets verksamhet ska bedrivas till i så stor utsträckning som möjligt till självkostnadspris. Bolaget redovisar för året ett visst överskott. Överskottet beror i huvudsak på en god debitering samtidigt har bolaget haft minskade kostnader för utbildning och konferenser samt att det varit färre jurister i tjänst på arbetsrättsenheten än vad som förutsattes i budgeten. För bolagets resultat och ställning i övrigt hänvisas till efterföljande resultaträkning, balansräkning och noter.

Förändring av eget kapital

Tkr

	Aktiekapital	Reservfond	Balanserat resultat	Årets resultat	Totalt
Belopp vid årets ingång	7 000	3 600	36 020	-5 442	41 178
Disposition enligt beslut av årets årsstämma:			-5 442	5 442	0
Årets resultat				1 580	1 580
Belopp vid årets utgång	7 000	3 600	30 578	1 580	42 759

Flerårsöversikt

Bolagets ekonomiska utveckling i sammandrag:

Tkr

År	2020	2019	2018	2017	2016
Nettoomsättning	62 719	60 537	64 274	59 709	56 375
Resultat efter finansiella poster	1 849	-5 772	-539	10 081	-2 023
Omsättning per anställd	1 608	1 478	1 648	1 571	1 446
Medelantalet anställda	39	41	39	38	39
Soliditet (%)	85,5	81,3	78,4	82,1	76,4

Nyckeltalsdefinitioner framgår av not 1.

Förslag till vinstdisposition

Styrelsen föreslår att till förfogande stående vinstmedel (kronor):

Balanserad vinst	30 578 347
Årets vinst	1 580 193
	32 158 540
disponeras så att i ny räkning överföres	32 158 540

RESULTATRÄKNING

Tkr

	Not	2020-01-01 -2020-12-31	2019-01-01 -2019-12-31
Nettoomsättning	1	62 719	60 538
Övriga rörelseintäkter		178	84
Summa rörelsens intäkter		62 897	60 622
Rörelsens kostnader			
Övriga externa kostnader	2, 3	-13 565	-15 145
Personalkostnader	4	-46 824	-50 514
Avskrivningar och nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar		-840	-751
Övriga rörelsekostnader		-40	0
Summa rörelsens kostnader		-61 269	-66 410
Rörelseresultat		1 628	-5 788
Resultat från finansiella poster			
Resultat från övriga värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar		215	16
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter		14	11
Räntekostnader och liknande resultatposter		-8	-11
		221	16
Resultat efter finansiella poster		1 849	-5 772
Bokslutsdispositioner	5	0	288
Resultat före skatt		1 849	-5 484
Skatt på årets resultat	6	-269	42
Årets resultat		1 580	-5 442

BALANSRÄKNING

Tkr

	Not	2020-12-31	2019-12-31
TILLGÅNGAR	1		
<i>Anläggningstillgångar</i>			
<i>Immateriella anläggningstillgångar</i>			
Balanserade utgifter för utvecklingsarbeten och liknande arbeten	7	3 254	0
Förskott avseende immateriella anläggningstillgångar	8	0	693
		3 254	693
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	9	514	843
Maskiner och andra tekniska anläggningar	10	9	14
Inventarier, verktyg och installationer	11	679	984
Pågående nyanläggningar och förskott avseende materiella anläggningstillgångar	12	84	0
		1 286	1 841
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>			
Andra långfristiga värdepappersinnehav	13	5 937	9 708
Uppskjuten skattefordran		249	519
		6 186	10 227
Summa anläggningstillgångar		10 726	12 761
<i>Omsättningstillgångar</i>			
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Kundfordringar		9 638	9 838
Fordringar hos koncernföretag		358	616
Aktuella skattefordringar		0	1 671
Övriga fordringar		63	1
Upparbetad men ej fakturerad intäkt		24 900	23 127
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	14	1 964	1 998
		36 923	37 251
Kassa och bank		2 345	620
Summa omsättningstillgångar		39 268	37 871
SUMMA TILLGÅNGAR		49 994	50 632

BALANSRÄKNING

Tkr

	Not	2020-12-31	2019-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER	1		
Eget kapital			
<i>Bundet eget kapital</i>			
Aktiekapital		7 000	7 000
Reservfond		3 600	3 600
		10 600	10 600
<i>Fritt eget kapital</i>			
Balanserad vinst eller förlust		30 578	36 020
Årets resultat		1 580	-5 442
		32 158	30 578
Summa eget kapital		42 758	41 178
Avsättningar	15		
Övriga avsättningar för pensioner och liknande förpliktelse		0	1 951
Summa avsättningar		0	1 951
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		1 067	1 095
Skulder till koncernföretag		25	32
Aktuella skatteskulder		68	0
Övriga skulder		3 145	2 952
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	16	2 931	3 424
Summa kortfristiga skulder		7 236	7 503
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		49 994	50 632

NOTER

Tkr

Not 1

Redovisnings- och värderingsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen och BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3).

Redovisningsprinciperna är oförändrade jämfört med föregående år.

Intäktsredovisning

Inkomster från uppdrag på löpande räkning redovisas som intäkt i takt med att arbetet utförs och material levereras eller förbrukas innebärande att vinsten från uppdragen avräknas successivt.

Om det inte är sannolikt att betalning kommer att erhållas för belopp som redan har redovisats som intäkt redovisas det belopp som sannolikt inte kommer att erhållas som en kostnad.

I balansräkningen jämförs redovisade intäkter med de belopp som fakturerats beställaren under samma period. Om de fakturerade beloppen överstiger den redovisade intäkten utgör mellanskillnaden en skuld, vilken redovisas som fakturerad men ej upparbetad intäkt. Om intäkten överstiger de fakturerade beloppen utgör mellanskillnaden en fordran vilken redovisas som upparbetad men ej fakturerad intäkt.

Anläggningstillgångar

Immateriella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärdet minskat med ackumulerade avskrivningar enligt plan och eventuella nedskrivningar. Avskrivningar görs linjärt över den bedömda nyttjandetiden.

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar enligt plan och eventuella nedskrivningar.

Materiella anläggningstillgångar skrivs av systematiskt över tillgångens bedömda nyttjandeperiod.

När tillgångarnas avskrivningsbara belopp fastställs, beaktas i förekommande fall tillgångens restvärde.

Immateriella anläggningstillgångar

Balanserade utgifter för utvecklingsarbeten 5 år

Materiella anläggningstillgångar

Förbättringsutgifter på annans fastighet 3-10 år

Maskiner och andra tekniska anläggningar 5 år

Inventarier, verktyg och installationer 3-5 år

Finansiella instrument

Finansiella instrument som är avsedda för långsiktigt innehav redovisas utifrån anskaffningsvärdet.

Instrumentet redovisas i balansräkningen när bolaget blir part i instrumentets avtalsmässiga villkor. Finansiella tillgångar tas bort från balansräkningen när rätten att erhålla kassaflöden från instrumentet har löpt ut eller överförs och bolaget har överfört i stort sett alla risker och förmåner som är förknippade med äganderätten.

Har en finansiell anläggningstillgång på balansdagen ett lägre värde än det bokförda värdet skrivs tillgången ner till detta lägre värde om det kan antas att värdenedgången är bestående.

Andra långfristiga värdepappersinnehav

Placeringar i värdepapper som är anskaffade med avsikt att innehas långsiktigt har redovisats till sina anskaffningsvärden. Varje balansdag görs bedömning om eventuellt nedskrivningsbehov.

Kundfordringar/kortfristiga fordringar

Kundfordringar och kortfristiga fordringar redovisas som omsättningstillgångar till det belopp som förväntas bli inbetalt efter avdrag för individuellt bedömda osäkra fordringar.

Leasingavtal

Då de ekonomiska risker och fördelar som är förknippade med tillgången inte har övergått till leasetagaren klassificeras leasingen som operationell leasing. Leasingavgiften kostnadsförs och redovisas linjärt över leasingperioden.

Inkomstskatter

Total skatt utgörs av aktuell skatt och uppskjuten skatt. Skatter redovisas i resultaträkningen.

Redovisade inkomstskatter innefattar skatt som ska betalas, eller erhållas, avseende aktuellt år och justeringar avseende tidigare års aktuella skatt, samt uppskjuten skatt på temporär skillnad avseende avsättning till pensionsskuld.

Skatteskulder/-fordringar värderas till vad som enligt företagets bedömning ska erläggas till eller erhållas från Skatteverket. Bedömningen görs enligt de skatteregler och skattesatser som är beslutade eller som är aviserade och med stor säkerhet kommer att fastställas.

Ersättningar till anställda

Ersättningar till anställda avser alla former av ersättningar som företaget lämnar till de anställda. Kortfristiga ersättningar utgörs av bland annat löner, betald semester, betald frånvaro och ersättning efter avslutad anställning (pension). Kortfristiga ersättningar redovisas som kostnad och en skuld då det finns en legal eller informell förpliktelse att betala ut en ersättning till följd av en tidigare händelse och en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras.

forts.

forts. Not 1

Anställda födda efter 1 juli 1978 omfattas av KTP 1. Det är en premiebestämd pension där 5,7% av bruttolönen sätts av upp till 7,5 inkomstbasbelopp och 31,3% av lönedelar därutöver. Övriga anställda, samt efter eget val födda 1 juli 1978 - 30 juni 1983, omfattas av KTP 2 som är en förmånsbestämd pension. Födda före 1 juli 1978 har till viss del även premiebestämd pension. Vad gäller förmånsbestämda pensioner har bolaget valt trygghandformen försäkring och är genom kollektivavtal bundet till Folksam Liv, kooperativa tjänstepensioner. Försäkring är en trygghandform som innebär att det är försäkringsbolaget som bär de flesta riskerna. Konsolideringsnivån inom Folksam Liv är hög för såväl förmånsbestämda som premiebestämda pensioner.

Bolaget är bundet av pensionsavtal mellan KFO och Forena vilket bland annat ger vissa arbetstagare rätt att gå i pension vid 62 års ålder. När en anställd utnyttjar den möjligheten är bolaget skyldigt att betala en pensionspremie till Folksam, vilken beräknas i förhållande till den anställdes lön.

Avsättningen i balansräkningen värderas till den bästa uppskattningen av den ersättning som skulle krävas för att reglera förpliktelsen på balansdagen. Resterande del av förpliktelsen redovisas som en eventalförpliktelse.

Not 2 Leasingavtal

Årets leasingkostnader avseende leasingavtal, uppgår till 6 422 tkr. Framtida leasingavgifter förfaller till betalning enligt följande:

Inom ett år
Senare än ett år men inom fem år

Nyckeltalsdefinitioner

Nettoomsättning

Rörelsens huvudintäkter, fakturerade kostnader, sidointäkter samt intäktskorrigeringar.

Resultat efter finansiella poster

Resultat efter finansiella intäkter och kostnader men före bokslutsdispositioner och skatter.

Omsättning per anställd

Nettoomsättning dividerad med medelantalet anställda.

Soliditet (%)

Justerat eget kapital (eget kapital och obeskattade reserver med avdrag för uppskjuten skatt) i procent av balansomslutning.

	2020-01-01 -2020-12-31	2019-01-01 -2019-12-31
	6 099	6 352
	7 209	13 491
	13 308	19 843

Not 3

Ersättning till revisorer

Med revisionsuppdrag avses granskning av årsredovisningen och bokföringen samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning, övriga arbetsuppgifter som det ankommer på bolagets revisor att utföra samt rådgivning eller annat biträde som föränleds av iakttagelser vid sådan granskning eller genomförandet av sådana övriga arbetsuppgifter.

PwC

Revisionsuppdrag

Rådgivning

2020-01-01 -2020-12-31	2019-01-01 -2019-12-31
162	164
10	14
172	178

Not 4

Anställda och personalkostnader

Medelantalet anställda

Kvinnor

Män

2020-01-01 -2020-12-31	2019-01-01 -2019-12-31
24	26
15	15
39	41

Löner och andra ersättningar

Styrelse och verkställande direktör

Övriga anställda

1 596	1 453
27 844	29 669
29 440	31 122

Sociala kostnader

Pensionskostnader för verkställande direktören

Pensionskostnader för övriga anställda

Övriga sociala avgifter enligt lag och avtal

650	553
6 037	5 826
10 047	11 133
16 733	17 512

Totala löner, ersättningar, sociala kostnader och pensionskostnader

46 173	48 634
---------------	---------------

För verkställande direktören finns ett trygghetsavtal som innebär sex månaders tjänstgöringsfri uppsägningstid vid uppsägning från arbetsgivarens sida.

Not 5

Bokslutsdispositioner

Återföring från periodiseringsfond

2020-01-01 -2020-12-31	2019-01-01 -2019-12-31
0	288
0	288

Not 6

Aktuell och uppskjuten skatt

	2020-01-01 -2020-12-31	2019-01-01 -2019-12-31
<i>Skatt på årets resultat</i>		
Uppskjuten skatt hänförlig till pensionsavsättningar	519	-42
Uppskjuten skatt hänförlig till temporära skillnader i bokfört värde och skattemässigt värde på förbättringsutgift på annans fastighet	-249	-42
Totalt redovisad skatt	269	-42

Not 7

Balanserade utgifter för utvecklingsarbeten och liknande arbeten

	2020-12-31	2019-12-31
Ingående anskaffningsvärden	0	0
Inköp	2 728	
Omklassificeringar	693	
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	3 421	0
Ingående avskrivningar	0	0
Årets avskrivningar	-166	
Utgående ackumulerade avskrivningar	-166	0
Utgående redovisat värde	3 254	0

Not 8

Förskott avseende immateriella anläggningstillgångar

	2020-12-31	2019-12-31
Ingående anskaffningsvärden	693	0
Inköp		693
Omklassificeringar	693	
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	1 385	693
Utgående redovisat värde	1 385	693

Not 9

Förbättringsutgifter på annans fastighet

	2020-12-31	2019-12-31
Ingående anskaffningsvärden	2 012	2 012
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	2 012	2 012
Ingående avskrivningar	-1 168	-752
Årets avskrivningar	-330	-416
Utgående ackumulerade avskrivningar	-1 498	-1 168
Utgående redovisat värde	514	843

Not 10

Maskiner och andra tekniska anläggningar

	2020-12-31	2019-12-31
Ingående anskaffningsvärden	50	75
Försäljningar/utrangeringar		-25
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	50	50
Ingående avskrivningar	-36	-56
Försäljningar/utrangeringar		25
Årets avskrivningar	-5	-5
Utgående ackumulerade avskrivningar	-41	-36
Utgående redovisat värde	9	14

Not 11

Inventarier, verktyg och installationer

	2020-12-31	2019-12-31
Ingående anskaffningsvärden	1 869	2 090
Inköp	73	202
Försäljningar/utrangeringar	-40	-424
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	1 902	1 869
Ingående avskrivningar	-884	-979
Försäljningar/utrangeringar		424
Årets avskrivningar	-339	-329
Utgående ackumulerade avskrivningar	-1 223	-884
Utgående redovisat värde	679	984

Not 12

Pågående nyanläggningar och förskott avseende materiella anläggningar

	2020-12-31	2019-12-31
Ingående anskaffningsvärden	0	0
Inköp	84	
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	84	
Utgående redovisat värde	84	

Not 13

Andra långfristiga värdepappersinnehav

Innehav (tkr)	Ansk. värde	Ansk. v. (föreg. år)	Bokfört värde	Bokf. v. (föreg. år)	Markn. v. bokslutsdag	Markn. v. (föreg. år)
<i>Långfristiga värdepappersinnehav</i>						
Noterade räntebärande värdepapper	5 937	(9 708)	5 937	(9 708)	6 666	(10 442)
	5 937	(9 708)	5 937	(9 708)	6 666	(10 442)
Summa innehav	5 937	(9 708)	5 937	(9 708)	6 666	(10 442)

	2020-12-31	2019-12-31
<i>Förändring av långfristiga värdepappersinnehav</i>		
Ingående ackumulerade anskaffningsvärden	9 708	7 390
Investeringar under året	13	13
Omklassificering		3 330
Försäljningar/avyttringar	-3 785	-1 025
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	5 937	9 708
Utgående bokfört värde	5 937	9 708

Not 14

Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

	2020-12-31	2019-12-31
Förutbetalda hyror	1 340	1 325
Upplupna intäkter	0	48
Övriga poster	624	626
	1 964	1 998

Not 15 Avsättningar

Pensioner och liknande förpliktelser

Belopp vid årets ingång

Årets avsättningar

Under året ianspråktaga belopp

2020-12-31	2019-12-31
1 951	1 794
	157
-1 951	
0	1 951

Not 16 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

Upplupna semesterlöner

Upplupna sociala avgifter och löneskatt

Övriga poster

2020-12-31	2019-12-31
1 867	2 033
587	1 110
475	281
2 929	3 424

Not 17 Eventualförpliktelser

Avsättningar för pensioner enligt KFO/Forena

2020-12-31	2019-12-31
1 950	1 909
1 950	1 909

Stockholm den 11 mars 2021

Therese Guovelin
Ordförande

Mattias Landgren
Verkställande direktör

Bo-Arne Andersson
Renée Andersson
Mats Ekeklint
Åsa Erba-Odescalhi Stenhammar
Malin Fihnborg Wulkan

Linda Palmetzhofer
Eva-Lotta Ramberg
Peter Sjöstrand
Lea Skånberg
Sture Thorsell
Chamilla Boman

Torbjörn Bredin
Tina Nordling
Styrmir Olafsson
Annett Olofsson
Tommy Andersson

ORGANISATION

LO-TCO Rättsskydd styrs av LO- och TCO-förbunden. Nitti procent av aktierna ägs av LO. Resterande tio procent äger TCO. LO-TCO Rättsskydd ger juridisk service åt LO- och TCO-förbunden och deras medlemmar.

Mer än tre miljoner medlemmar kan, efter beslut om rättshjälp från det egna förbundet, få juridiskt stöd i rättsliga angelägenheter som har anknytning till arbetet.

Arbetsutskott

Styrelsen utser inom sig ett arbetsutskott som, tillsammans med VD, svarar för den övergripande förvaltningen. AU bestod under 2020 av ordförande Therese Guovelin, vice ordförande Chamilla Bohman, Lea Skånberg, Peter Sjöstrand, Torbjörn Bredin, VD Dan Holke och från augusti VD Mattias Landgren och personalens representant Annett Olofsson.

Ledningsgrupp

Ledningsgruppen samordnar den löpande verksamheten. Den bestod under 2020 av VD Dan Holke, från augusti VD Mattias Landgren, chefen för arbetsrättsenheten Sussanne Lundberg, chefen för försäkringsrättsenheten Robert Sjunnebo, chefen för administrativa enheten Elizabeth Östman och IT-ansvarig/VD-assistent Anki Berg.

Försäkringsrättsenheten

Försäkringsrättsenheten arbetar med ärenden inom socialförsäkrings- och skadeståndsrätt. Det innebär i huvudsak tvister som rör socialförsäkringsbalken. Många ärenden gäller också medlemmar som är missnöjda med ersättningen från Trygghetsförsäkringen vid arbetsskada (TFA).

Arbetsrättsenheten

Arbetsrättsenheten tar sig an alla tvister som har samband med arbetet, i första hand arbetsrättsliga tvister men även rättstvister inom bland annat straffrätten, konkursrätten, avtalsrätten och associationsrätten.

STYRELSEN

Styrelsen har under 2020 bestått av följande personer:

Ordinarie ledamöter

Therese Guovelin – LO
Chamilla Bohman – *Kommunal*
Lea Skånberg – *IF Metall*
Peter Sjöstrand – *Målarna*
Tommy Andersson – LO
Bo-Arne Andersson – GS
Renée Andersson – LO
Mats Ekeklint – SEKO
Linda Palmetzhofer – *Handels*
Tina Nordling – LO
Eva-Lotta Ramberg – HRF
Sture Thorsell – *Transport*
Torbjörn Bredin – TCO
Malin Vulkan – *Unionen*
Åsa Erba Stenhammar – ST
Annett Olofsson – *personalrepresentant*
Styrmir Olafsson – *personalrepresentant*

Suppleanter

Annika Nilsson – LO
Ann-Charlotte Sidvall – *Kommunal*
Håkan Hammarström – *IF Metall*
Mikael Pettersson – *Elektrikerna*
Linda Larsson – LO
Jan Granvik – *Musikerna*
Malin Wreder – LO
Roger Johansson – *Byggnads*
Magnus Pettersson – *Fastighets*
Claes-Mikael Ståhl – LO
Solweig Larsson – *Livs*
Pontus Georgsson – *Pappers*
Sofia Råsmar – TCO
Susanna Kjällström – *Unionen*
Ellinor Gudmundsson – *personalrepresentant*
Nataša Mirošavić – *personalrepresentant*

Revisorer

Ulrika Granholm Dahl – *ordinarie revisor, PwC*
Christine Wikström – *revisorssuppleant, PwC*

REVISIONSBERÄTTELSE

Till bolagsstämman i LO-TCO Rättsskydd AB, org.nr 556150-9257

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Jag har utfört en revision av årsredovisningen för LO-TCO Rättsskydd AB för år 2020.

Enligt min uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av LO-TCO Rättsskydd ABs finansiella ställning per den 31 december 2020 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Jag tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för LO-TCO Rättsskydd AB.

Grund för uttalanden

Jag har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Mitt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Jag är oberoende i förhållande till LO-TCO Rättsskydd AB enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. De uppger, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Mina mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller mina uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionsmed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen.

Dessutom:

- identifierar och bedömer jag riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för mina uttalanden.

målsenliga för att utgöra en grund för mina uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.

- skaffar jag mig en förståelse av den del av bolagets interna kontroll som har betydelse för min revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala mig om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar jag lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar jag en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Jag drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. Om jag drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste jag i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Mina slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett bolag inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar jag den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Jag måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Jag måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som jag identifierat.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver min revision av årsredovisningen har jag även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för LO-TCO Rättsskydd AB för år 2020 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Jag tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Jag har utfört revisionen enligt god revisionsmed i Sverige. Mitt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Jag är oberoende i förhållande till LO-TCO Rättsskydd AB enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av bolagets egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets ekonomiska situation, och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Den verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Mitt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed mitt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningskyldighet mot bolaget
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Mitt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed mitt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionsmed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

Som en del av en revision enligt god revisionsmed i Sverige använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på min professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att jag fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för bolagets situation. Jag går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för mitt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för mitt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har jag granskat om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Stockholm 16 mars 2021

Ulrika Granholm Dahl
Auktoriserad revisor

MILJONER TILL MEDLEMMARNA

	Nyanmälda ärenden 2020	Under handläggning	Avslutade ärenden 2020	Utverkad ersättning (tKr) 2020
LO-förbunden				
LO	15	14	11	-
Byggnads	47	43	59	1 668
Elektrikerna	24	39	36	2 970
Fastighets	21	31	27	3 229
GS-facket	52	44	88	3 372
Handels	88	111	99	6 523
Hotell och restaurang	21	15	23	954
IF Metall	84	101	199	24 701
Kommunal	140	247	249	28 325
Livs	20	23	31	895
Musikerna	-	1	1	-
Målarna	18	31	31	6 668
Pappers	12	16	29	4 177
Seko	37	40	70	4 456
Transport	36	28	31	5 796
Summa	615	784	984	93 734
TCO-förbunden				
TCO	1	1	-	-
Finansförbundet	6	3	10	130
Forena	3	6	1	7 388
Försvarsförbundet	6	4	4	237
Journalistförbundet	1	2	2	4 933
Läraryrket	11	6	19	1 054
Polisförbundet	26	36	37	4 719
ST	3	5	10	2 430
Teaterförbundet	5	-	8	-
Tull-Kust	4	3	1	-
Unionen	10	17	15	3 222
Vision	4	12	8	1 763
Vårdförbundet	8	9	20	1 878
Yrkesmusiker	1	-	1	-
Summa	89	104	136	27 754

	Nyanmälda ärenden 2020	Under handläggning	Avslutade ärenden 2020	Utverkad ersättning (tKr) 2020
SACO-förbunden				
Akademikerförbundet SSR	-	-	3	-
Akavia	4	9	5	120
Kyrkans Akademikerförbund	2	1	2	-
Lärarnas Riksförbund	1	1	4	104
Naturvetarna	2	3	7	-
SRAT	-	1	1	-
Sveriges Arkitekter	8	6	6	1 503
Sveriges Farmaceuter	-	1	-	-
Sveriges Ingenjörer	12	24	37	671
Sveriges Läkarförbund	8	2	9	2 000
Sveriges Psykologförbund	-	2	-	1 000
Sveriges Veterinärförbund	-	1	2	-
Tjänstetandläkarna	-	1	-	85
Summa	37	52	76	5 483
Övriga				
Förb. Avd	22	41	2	3 207
Ledarna	44	40	64	977
Summa	66	81	62	4 184
TOTALT	807	1 021	1 262	131 155

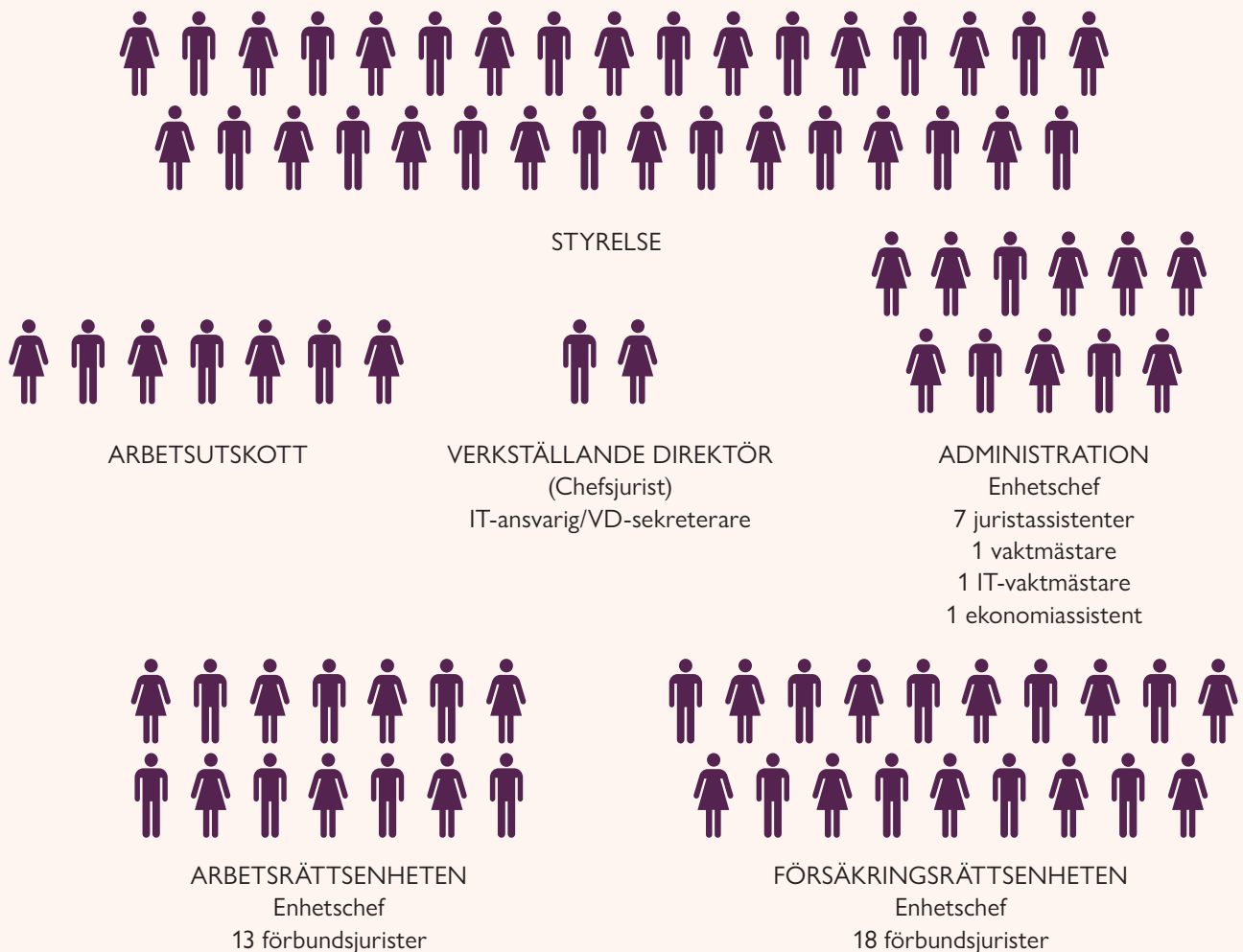
VI SOM ÄR ANSTÄLLDA HÄR

Anne Alfredson
Henric Ask
Tom Aspengren
Annki Berg
Jessica Berlin
Emma Björkman
Sofia Christola
Erika Engman Litfeldt
Bo Ericson
Sonia Ericstam
Helena Eriksson
Magnus Eriksson, tjänstledig
Maria Fridolin
Lina Gertzell
Ionut Ghiocel

Erik Grahn, tjänstledig
Ellinor Gudmundsson
Carl Johan Hardt
Jeanette Herrström
Dan Holke tom. 20-08-01
Ilhan Kaskal
Liselott Klang
Mattias Landgren
Therése Lantz
Mia Larsson
Ulf Lejonklou
Sussanne Lundberg
Mattias af Malmberg
Sofie Malmkvist
Nataša Mirošević
Linn Munthe

Jörgen Nilsson
Inger Nordström
Marie Nordström
Styrmir Olafsson
Annett Olofsson
Anne Rajmic
Carina Ramstedt
Gustav Sjöberg
Mikael Sjöberg
Lise-Lotte Sjöstedt
Jimmie Söndergaard
Georg Thullberg
Lena Törnros
Olov Östensson
Elizabeth Östman

ORGANISATION

LO-TCO RÄTTSSKYDD AB

Besöksadress: Olof Palmes gata 29, 7 tr, Box 1155, 111 81 Stockholm, tel 08-676 63 00. www.fackjuridik.se